

- עלי מרפא
- שערי הגלילון
- יין הנגרי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק המפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה
- מ'רור' למה זה חסר?
  - להפטר מחובות, וללא ריבית
  - תאווה ממון - איך ניצולים?
  - ליל הסדר באור אחר
  - הניצוץ הבורע בפולין
- התורה הזמנית:
  - נעוצם הארת הדעת של משה
  - המתיקות שבקדושה
  - מוחוץ דגדלות שמאירים לקטנות
  - יזכור לקראת גאולה שלמה
  - הגדת לבנך
  - מתנה ושמה: מצה
  - הלכות הנגועות לחג הפסח

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

שמחת הגאולה - תלויה כמה שאתה זוכר את ה"מרוז"!

יום ג' ב' דחל המועד פסח תקצ"ו.

שחורה שחורה. והגון ואנחה הרחוקים מעליך ככל דרכי העצות שידעת. פי אתה קובל וצועק במקבתך יותר מדאי. ובר דעת שגל ענינים כאלה צריכים ליחד שעה ביום לצעוק במר נפש על כל העובר על האדם. ושאר היום צריכים להתחזק בשמחה בפשיטות שלא עשנו גוי וכו'. ואדרבא על ידי המורית העובר על האדם יכולין להבין עצם חסדו ונקלאתיו יתברך אשר הוא מחיני ומקיימינו בעצם מוריות פנה. אשר אלמלא מלקח לא הוינא יכולין לסבל מרידתא.

זהו כל ענין מצות אגילת מרור לזכור ומרור את היותם שגם בעת הגאולה והישועה וההרחבה צריכים לזכור ולא לשכח את המוריות שעל ידי זה יכולים לשמח בהישועה פי לפי עצם המוריות שיש בעולם כאשר רואין בחוש ביה"ק הכל טוב ומתוק אבל אם לא יזכרו המוריות ויצדקו למלאות חסדו בכל השמחות הבלי העולם, לעולם יחסר לו, ולא יראה טוב כל ימיו. וכל זה הוא מענין מה שדברנו בגיל שבת הגדול, ובדיא הנשמע מאנשי שלומנו ויערב לכם.

ועתה כל חיינו בענין זה והוא מעין מה שאמרנו וזכור לברכה על פסוק וארבת לך עיני. כמון אני ה'. וכן מה שאמר על פסוק הנה לשלום מר לי מר ואתה תשקת וכו'. אך דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר ותשמח ויחייב הדבור בהם מרגישין ביותר העצות הטובים מהם. למען השם יתברך אל יהי ישינים וקנים בעיניך. המה בהם והמה בהם, ובכל יום יום יהיו בעיניך פחדשים ממש.

זכור היטב פי אנוחנו ועובדים בזה העולם שהוא מלא מניעות ועטבים מהקלפות הרבים והעצומים מאד והנאותים בו פי הוא עולם העשייה אבל הכל צל עובר וענין לזה ורחו נשבת וכו'. וכל חיינו וקיימנו בזה החצויים האמתיים שלא יהיה להם שום השתפלות בזה העולם וכו' קול דנה וישועה באהלי צדיקים וכו'. דברי אבקי המזידין ומזידין לשמח תמיד בעמדת חגו הקדוש הזה. נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחדש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ד	משנה ברורה ה"ב	דף היומי סוטה	ימי מוהר"ת
שבת	יז	עט:	קלו	סו:	י	קב
א	יח	עט:	קלו	סו:	יא	קב
ב	יט	עט:	קלח	סו:	יב	קב
ג	כ	פ:	קלט	סו:	יג	קב
ד	כא	פ:	קס	סו:	יד	קבו
ה	כב	פא:	קמא	סו:	טו	קבח
ו	כג	פא:	קמב	סו:	טז	קכט

התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן ל"ו

יציאת מצרים לחירות הנפש

אדם בעל חוב לעצמו, רץ כל ימיו כעבד, מבועת מהשוט המתנופף, ואינו משגיח שהוא עצמו אוחז בשוט, מצליף ורודה

יהודי משלים את חסרונו באמצעות אנחה, מצרי משגיח את מילויי מאווייו באמצעות רוח סערה. עשיו קרוי 'איש שעיר' על שם סגנון חיותו - בסערה, הרשעים ממלאים את חסרונם על ידי תאוות ויצרים רעים, זו רוח סערה, היא תקיפה לפי שעה ודועכת במהרה. ולמרות

מי לא שמע מסיפורי מושקה והפריץ, גדלנו עליהם. חוכר יהודי מסכן מסתבך בחובותיו לאחר שכשלו עסקי בית המרזח שהוא מנהל, הפריץ אדון הכפר דורש דמי חכירה עבור השנה האחרונה וזו שלפניה ואין, ברוב חסדו הוא מתיר ליהודי להחזיק בעסק המפסיד שנה נוספת וזוקף את חובותיו במלווה עם ריבית מופלגת, כך שוקע היהודי בטיט היוון שסופו ידוע - הבור שבפאתי האחוזה. ירחם המרחם.

זו שיטת פעולה עתיקה של משעבדים ועושיקי נפשות מדורי דורות, המשעבד הציע אי פעם את עזרתו הנדיבה למשועבד האומלל, להלוואה הוצמדה ריבית אימתנית וככל שישתדל העבד להחזיר את חובו, אחוזי הריבית ידאגו שתמיד יישאר חייב, ותקופת העבודות תימשך ללא קץ.

התיאור הזה מזכיר לנו את פרעה הרשע ושיטת הפה הרך שהפכה לפרך עמוק וטובעני. בשיטה זו פועל בעצם כל העולם הזה. לא ביום אחד נעשה אדם בעל חוב, החובות מצטברים דווקא על הדרך לחיי רווחה ולמילוי סיפוקים. התחושה שמופיעה אצל בני אדם בתדירות גבוהה מכל, היא תחושת החוסר. תמיד חסר משהו, וכשימלא החיסרון יולד אחר תחתיו.

הלוואה בריבית

אנחנו פוחדים מאוד מהחוסר, חוששים שלא יהיה או לא יהיה מספיק, ובינתיים אין חירות. כל הכוחות מנוצלים כדי להבטיח שחלילה לא יחסר, כסף, זמן, כבוד וכל טוב, אלא שאדהכי והכי נשללת מאיתנו לצמיתות החירות. הבעיה היותר חמורה שככל שאנו משתדלים למלא אותו הוא גדל - החסר. מדוע? מפני שאנו בוחרים לשלם את החובות בהלוואה בריבית של מאה אחוז.

זו"ל קובעים שכל הנסיונות להשיג סיפוק מקנייני העולם הזה נועדו לכישלון חרוץ, שכן 'אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, יש לו מנה - רוצה מאתיים'. דהיינו המרוץ חסר סיכוי, אדרבה ככל שתשיג את מבוקשך, תשקע יותר בחובותיך לעצמך. בסיפור הזה, ההישג הוא גופו של כישלון.

זוהי גורלה של השלמות חסרונות באמצעים קנייניים חומריים שחשיבותם נמדדת בריבוי ומספר. כל מה ש'תחת המספר' לעולם לא יוכל להשיג את המספר ולמלא את חסרונו. הדרך האחרת למילוי חסרונות, מסביד רבי נתן, היא באמצעות רוח חיים דקדושה.

כל הכוחות מנוצלים כדי להבטיח שחלילה לא יחסר, כסף, זמן, כבוד וכל טוב, אלא שאדהכי והכי נשללת מאיתנו לצמיתות החירות

שהסערה אינה מאריכה ימים, חכמים מזהירים אותנו שבשעתה היא תקיפה ויש להיזהר מפניה.

המצרים שלטו עלינו ברוח הסערה שלהם, הם הצליחו לשעבד את נשמות ישראל לשגרת עבדות ארוכה בה נראה כל יום כי הנה-הנה רק אמלא את מאוויי הרשע ודי, רק אגמור את מכסת היום ואשלם את חובי, רק ארוץ ואתרוצץ עוד יום יומיים ואסכה את חסרונותי... וכך זה נמשך מאתיים ועשר שנים מרות כלענה.

ויאנחו

ולא ידעו היהודים במצרים שלעולם לא יוכלו לשלם את הריבית האכזרית הזו, כי את הסערה אי אפשר להשקט בשום מאמץ אנושי. עד שכלו כל הקיצים 'ויאנחו' - האנחה המשיכה אל הנפשות הרצוצות אוויר אחר, רוח חיים למעלה מן המניין, מעבר לגבולות ומחוץ לתחרות האינסופית של תאוות העולם הזה, אז החלה הגאולה.

זה מה שמבדיל בין חמץ למצה. החמץ עולה בנפיה, טעמו וצורתו הם תוצר של נפחה, דהיינו רוח של עולם הזה. החמץ הוא סוג מזון שמבוסס על רוח העולם הזה, וכשהרוח הזו אינה מבוררת היא עלולה להיות רוח סערה. המצה היא מאכל שמימי, הרוח אינה פעילה שם.

חיות יהודית מושגת לאו דווקא ברעש ובסערה, דווקא המצה הדקה מכילה את התענוג הגדול של 'למען תמוצו והתענגתם'. כשיהודי חש בחסרון הוא נאנח ומתחבר לצינור שפע אחר, בלתי מוגבל ולא כפוף להישגים והספקים. התבודדות שקטה. רקידה. מחשבה של התחזקות ותנועה חדשה באמונה. זהו מזון שלא נגע בו העולם הזה. לכשנהיה רגילים בו שבעה ימים, נוכל לחזור ולאכול גם לחם רגיל. (ע"פ ליקו"מ סימן ח', ליקו"ה פסח

(ג)

נשנאספו אנשי המלך

רבינו כותב בספר המידות: ישנה גאוה הטמונה עמוק בנפש עד שהאדם אינו מבחין בה כלל. זהו מין גאוה מסתרת ונעלמת - אומר רבינו - שאז מזמינים לו מן השמיים חלומות כאלה שעל ידם נחשפת הגאוה הטמונה, והוא מגלה שאי שם מקנת אצלו גאוה נסתרת שעד כה לא ידע על קיומה. זה היה טמיר ונעלם...

נו, מי יכול היה לדעת מזה? וכי אצלו נמצאת גאוה נעלמת ונסתרת והוא אינו מבחין בה?! אלא שמראין לו חלומות כאלה שעל ידם הוא רואה ומרגיש שאכן - הוא לקוי במידת הגאוה.

כך הם פני הדברים גם בעניין ממון. האדם אינו יודע מאומה, הוא שואל את עצמו מה כל כך רע בטיבו של ממון זה?! מה כל כך רע בה? מה זה כבר?!

למטבע יש שני צדדים. כך אומר רבינו בתורה כ"ה. מצד אחד יש בממון 'גוונן עילאין' שיכול להזהיר כזוהר הרקיע, שזה כמובן דבר נשגב ביותר... ולעומת זאת מצד שני, עלול הממון להפוך חלילה לעבודה זרה, ל'חרון אף'. והרי למטבע יש אותה צורה, ובכל זאת: אצל האחד היא מאירה בגוונן עילאין, ולאחד נודף ממנה חרון אף.

כל עניין ועניין שרבינו אומר לנו, צריכים לקחת זאת היטב לתשומת ליבנו ולעבוד את ה' עד השלמות בעניין הזה, ובפרט בנושא הממון עליו סיפר רבינו (מעשה מבעל תפילה): "כשאספו את כל אנשי המלך, הראה המלך לגיבור את הדרך שעל ידה מגיעים אל החרב. ויש שם מטבח והמטבח נסתר ונעלם ואינו נראה כלל. והרחק מהמטבח בוער אש, והאש עוברת דרך הצינורות מתחת לאדמה עד שמגיעה למטבח, והמאכלים מתבשלים על ידה. ואם כי האש נמצאת במרחק רב וכלל לא רואים את הלהב, אעפ"כ המאכלים מתבשלים כראוי. ומאכלים אלו - אומר רבינו - מי שטועם מהם ימאס את הממון, הוא זורק את הכסף... כך זה אצל כל מי שרק יטעום מהמאכלים הללו. אמר המלך לגיבור: תן להם לטעום מהמאכלים, וממילא הם כבר יזרקו את הכסף!!!"

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אמרו חז"ל בערכין טו: שכל דבר הנאמר בפני שלשה שומעים או יותר, אין בו משום לשון הרע. החפץ חיים מוכיח (כלל ב במ"ח סק"א) שאי אפשר לפרש כפשוטו שיקבץ ג' אנשים וידבר מה שלבו חפץ ח"ו, הרי פשוט שעובר על איסור לשה"ר, ואדרבה כל שיתרבו השומעים חטאו חמור יותר שמכשילים בשמיעת וקבלת לשה"ר. ולכן הביא הח"ח פירושי הראשונים במאמר זה:

דעת התוספות שם ובב"ב לט: שאדם המדבר לפני ג' אנשים, יודע שהדיבור יגיע לאותו אדם שמדבר עליו, ולכן נחשב כמדבר לפניו ממש, אשע"כ כשמבקש לומר דבר שניתן לפרשו לשבח או לגנות, וזה תלוי באופן האמירה, ולמשל, כששאלו איפה ניתן למצוא אש? והשיב 'לא נמצא אש אלא בבית פלוני שמבשלים שם תמיד בשר ודגים'.. שיש לפרש שהוא מרבה לבשל בשביל האורחים לשם מצוה, ויש לפרש שהוא רעבתן. כשמדברו בפני ג' יודע שבסוף יודע הדבר, מותר לאומרו באופן פשוט. (קיצור הל' לשה"ר פ"י סעיף ג-ד)

ועל כן אמרו רבותינו ז"ל כי מצפה הוא אסותא, כי שלום הוא רפואה:
איצור היראה פסח ד

אור חדש בסימני הסדר

המוח מכל ההרהורים רעים ולהכניס שם רק מחשבות של אלקות (ליקו"מ ה').

מרוד: דרך הרפואות שמתלבשים במרירות, כדי לתקן חטאי העבר, אבל מטבילין אותו בחרוסת - ח"ס ר"ת, לרמוז שהש"ת שולח את היסורים והמרירות שבעבודת ה' ברחמנות גדולה מאוד, (נט"ו י' - י"ז).

כורך: צריך לכרוך את המרירות יחד עם המצה שעדיין לא החמיץ בכעס מאויר של המר של העולם הזה, (הרש"ד ד').

שולחן עורך: יש לאכול בשמחה גדולה בהשם יתברך, כי המצרים לקחו את הרוח חיים של עם ישראל, ועתה מחדשים את החיות בסעודה קדושה זו על ידי סעודת שמחת הגאולה.

צפון: אוכלים המצה שהטינו, והוא אכילה גבוהה מאוד, הארה גדולה של בחינת עולם הבא. ואפשר לזכות אז לדעת גדול מאוד, אם רק יתחזק באמונה בקדושת הסודות המאירים במצה בשעה זו.

ברך: 'על ידי ברכת המזון נתוודע הש"ת בעולם' (ספר המידות), ומעוררים את האמונה בהשגחה פרטית שהוא זן ומפרנס בחן ובחסד את כל ברואיו.

הלל: שיר והלל הוא שלמות גאולת הנשמה שהיתה תחת יד פרעה העומד בעורף ולא הניח לפתוח את הפה לשיר להש"ת.

נרצה: הסימן האחרון של הסדר הוא 'נרצה' שהוא הסיים של עבודת הלילה, להמשיך הארה גדולה שאנו רצויים לפני ה', באופן שמאיר באדם רצון והשתוקקות גדולה להשם יתברך.

קדש: מעוררים המוחין על ידי היין, בדיבורי אמונה, לשונות המעוררים התפעלות הנפש בקדושת יהדותנו 'אשר בחר בנו מכל עם וכו'.

רוחץ: 'רוחץ' הוא מלשון בטחון - 'ביה אנא רחיי', ואנו מראים בזה שאפילו אכילה קטנה של מעט ירק אי אפשר להמשיך רק על ידי בטחון, (נט"ו י' - כ"ו).

כרפס: לוקחים ירק שהוא בסוד קטנות א', וטובלים אותו במלח הוא המי הדעת של הצדיקים, הממתיקים את כל המרירות שבעולם כמו המלח שמטעים את כל המאכלים.

יחץ: 'יחץ' מגלה לנו את כח ההמתן, שמצד אחד מודיעים שיש זמן של גאולה, ומצפים ומחזקים את הרצון להאמין שבהמשך הלילה נבוא להכיר יותר את ה', ולהתענג מתענוג עולם הבא ש'צפון' לנו לעתיד (גילוח ג').

מגיד: אומרים את ההגדה בקול רם בניגון ונעימות, ובאמירה זו זוכים לתיקון הברית (ליקו"מ כ'), מחדשים את הקשר והרצון להש"ת, וזוכים לעיקר ענין הפסח שהוא להוציא את הדיבור מהגלות, שיהיה כח ביד האדם לספר מעתה בגדולת השם.

רחצה: צריך לטהר את הידיים לפני המצה, מקליפת ה'כוחי ועוצם ידי', וכך נזכה בשעת אכילת המצה להמשיך דעת בתוך כל ההסתרות והנסיגות של כל השנה.

מוציא מצה: המצה הוא רפואה לדעת שהיה בגלות [מצה מלשון 'מצותא'], להתחיל מעתה התחלה חדשה לפנות

הליכות

שיחות ומנהגים

פסח

שְׂכִינָה אֲמָרָה בְּצִעֲקָה וְשֹׁאֲגָה, וְנִפְלַח תְּלִשְׁתָּהּ, וְכָל הַנּוֹכְחִים הַבְּנֵי וְהַרְגִישׁוּ אִיךָ שֶׁרָאָה אֶז מוֹהַרְנֵיךָ גְּלוּי שְׂכִינָה. גַּם הָיָה פֶּעַם שֶׁלִּבְּרַב הַתְּלַבְּבוֹתוֹ בְּאֲמִירַת הַהֲגָדָה, פָּסַח כְּפִי הַגְּלָהּ בִּים שֶׁבְּעִיר מֵאֵד. וְכֵן הָיָה כְּפִי פְּעָמִים בְּעַת הַתְּלַבְּבוֹתוֹ בְּשִׁבְת קִדְשׁ:

מוֹהַרְנֵיךָ אָמַר: "אֲזוּי וְיִ בְּדֹרְךָ כָּלֵל קִמַּט דָּאךְ פֶּאָר דְּעֵר סִדֵּר בִּיז נָאךְ 'תְּצוֹת', הָאֵט מְעַן קוֹבֵעַ גְּעוּנוֹן אַ תְּפִלָּה פִּינ חֲצוֹת אִינְמִיטֵן סִדֵּר, אִז אֲלַע יִדֵּן יִאָלְן בְּעִטֵּן אוֹיפֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ" - "הָיוֹת שֶׁבְּדֹרְךָ כָּלֵל לְבִיל הַסִּדֵּר מֵאֲרִיכֵן עַד אַחַר עַת חֲצוֹת לְלֵילָה, עַל פֶּן סִדֵּר לֵנִי בְּעַל הַהֲגָדָה לְיֹמֵר תְּפִלָּה שֶׁל חֲצוֹת הָאֵד הַפְּזוּנוֹ: 'אֲדִיר הָאֵד יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְבִּי, בְּאֲמִצֵּעַ עִרְיַת הַסִּדֵּר, כִּדִּי שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִבְקָשׁוּ אֶז עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ":

כְּשֶׁדָּבַר פֶּעַם רַבְּנֵי מַמְעֵלַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשִׁבַּח יִצְחָקֵם מִמְּבָרִים אָמַר: "וְאֵם וְאֵלְטֵן אִידֵן גְּעוּנוֹן וְעוֹנוֹן זֵי גִיטֵן נִישְׁת אָרוּם פִּינ מְבָרִים, וְנֵאָלְטֵן זֵי גְעוּנוֹן צִיגְאָנְעִרְס" - "מָה הָיָה כִּיִּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹאֵל אֲזֵי שֶׁצִּיגְאוּ מִמְּבָרִים, הָיָה הֵם צוֹעֲנִים שִׁיח שְׂרִפֵּי קִדְשׁ" [גְּנִידִם]:

רַבְּנֵי אָמַר: "מִי שֶׁלֹּא הִתְחִיל לְהִתְמַיֵּד בְּפִסְחָא וְאוֹכֵל שְׂרִיָּה, אִין צְרִיךְ לְהִתְמַיֵּד. וְמִי שֶׁכָּבֵד קֶבֶל עָלָיו חֲמִידָא זֵו, שֶׁלֹּא יִפְסִיק הַתְּנַהֵג זֵו":

רַבְּנֵי הָיָה נִהְיֵי לְאָכֵל רַק מְצָה שְׂמֹרֶת. וְכֵן הָיָה נִהְיֵי לְכָלִי לְאָכֵל מְצָה שְׂרִיָּה. וְכֵן נִהְיֵי גַם אֲנִשֵּׁי בֵּיתוֹ: רַבְּנֵי תְּפִס וְהִזְזִיק פֶּעַם מְצָה בְּפִסְחָא וְנִעְנָה וְאָמַר: "אִז מְעַן הָאֵלְט מְצָה אִין דֵּי הַעֲנֵט, הָאֵלְט מְעַן קָאָט אִין דֵּי הַעֲנֵט" - "בְּשִׂאֲחֻדִּים מְצָה בְּדִים, אוֹחֲזִים אֵלֶיךָ בְּדִים":

פֶּעַם תְּפִס רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ בְּיָדוֹ חֲתִיכֵי מְצָה פְּטוּיָה שְׁהִיָּתָה מְנַחֵת עַל הַשְּׁלֶחָן וְנִעְנָה וְאָמַר: "מְצָה מִיט שְׂמִירַת הַבְּרִית אִין מְצָה שְׂמֹרֶת" - "מְצָה עִם שְׂמִירַת הַבְּרִית זֵוֹ מְצָה שְׂמֹרֶת". וְנִבְעַת אָמַר: "שְׂמִירַת הַבְּרִית הִיָּתָה וְהָרָאָה רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ עַל עֲצָמוֹ:

אֲנִשֵּׁי שְׂלוּמֵנָה לֹא הָיוּ נִהְגִּין לְבֹאוֹ אֵל מוֹהַרְנֵיךָ לְחַג הַפֶּסַח. וְאִפְלוּ בְּנֵי רַבִּי יִצְחָק לֹא הָיָה בָּא אֲלֵיִי זֵו: מוֹהַרְנֵיךָ הָיָה אוֹמֵר אֶת הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֵם וּבְשִׂאֲגָה. וְסִפֵּר רַבִּי אֲבָרְהָם ב"ר נַחְמָן שֶׁשְּׂמַע מֵאֲבִי, שֶׁפֶּעַם אַחַת כִּשְׂאָמַר מוֹהַרְנֵיךָ ז"ל הַהֲגָדָה, כְּשֶׁהִגִּיעַ לְתַבּוֹת 'בְּמוֹרָא גְּדוֹל זֵו גְּלוּי

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה
ביאורים על תורה ל"ו מאמר ד'
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ב] וְדַע שֶׁקְלָלוֹת שֶׁל שִׁבְעִים לָשׁוֹן שֶׁל מַדּוּתֵיהֶן הִרְעוּת הַלָּלוּ, הַיָּא תְּאֵנָה נֶאֱמָר. וְהוּא תְּקוּן הַכְּלָלִי, מִי שֶׁמְשַׁבֵּר הַתְּאֵנָה הַזֹּאת, אֵיזִי קָבֵל יָכוֹל לְשַׁבֵּר כָּל הַתְּאֵנּוֹת. וּבִשְׂבִיל זֶה, מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ לָפִי שֶׁהוּא קָבֵל שֶׁל הַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת, כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָא רֵאשִׁית דַּעַת (משלי א). גַּם אֵינְתָּא מוֹשֶׁה רַבֵּינוּ עוֹלָמָה בְּגִמְטְרִיא תַרְ"ג, שֶׁהוּא קְלָלוֹת כָּל הַתּוֹרָה. וּבִשְׂבִיל זֶה הָיָה צָרִיד לְפָרֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל, כְּמוֹ שֶׁתְּרַבּוּ (דְּבָרִים ה'): "וְאֵתָּה פֶה עֹמֵד עִמּוֹדֵי". וּבִלְעָם שֶׁהָיָה כְּנֶגֶד מוֹשֶׁה בְּקַלְפָּה, כְּמוֹ שֶׁתְּרַבּוּ (בַּמִּדְבָּר כ"ד): "וַיִּזְדַּע דַּעַת עֲלֵיוֹן". גַּם אֲוֵתִיּוֹת בְּלָעָם מְרַמְזִין שֶׁהוּא בְּקַלְפָּה כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה, כִּי ב' הִיא הַתְּחֵלֶת הַתּוֹרָה, וְל' הִיא סוֹף הַתּוֹרָה, וְע' כְּנֶגֶד שִׁבְעִים פְּנִים, וּמ' כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים יוֹם שֶׁנִּתְּנָה הַתּוֹרָה. וּמִחֲמַת שֶׁהוּא בְּקַלְפָּה, לְפִיכָּךְ הוּא לְשִׁקְעַת בְּתַאֲנָה הַזֹּאת בְּיִזְתָּר, כְּמוֹ שֶׁתְּרַבּוּ (שם כ"ג): "הַהֶסֶךְ הַסְּפֵנְתִי". גַּם יוֹסֵף קֹדֶם שֶׁהָיָה לוֹ הַתְּגַלּוֹת בַּתּוֹרָה, הֵינּוּ חֲכָמָה בֵּינָה, כְּמוֹ שֶׁתְּרַבּוּ (תְּהִלִּים ק"א): "רֵאשִׁית חֲכָמָה", כִּי "אֵם לְבִינָה תִקְרָא" (משלי ב'). וְקֹדֶם שֶׁזָּכָה לַהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, הִצְרִיךְ לְבֹא בְּנִסְיוֹן בְּצִירוֹת בְּתַאֲנָה הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁל שִׁבְעִים לָשׁוֹן הַנִּלְכָּד. וְעַל יְדֵי שֶׁעֹמֵד בְּנִסְיוֹן וְשֶׁבֵר הַקַּלְפָּה שֶׁקֹּדֶמָה לְפָרִי, זָכָה לְפָרִי. הֵינּוּ לַהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא חֲכָמָה וּבִינָה, כְּמוֹ שֶׁתְּרַבּוּ (בְּרֵאשִׁית מ"א): "אֵין נִבְּוִן וְחָכָם כְּמוֹךְ; וּבִשְׂבִיל זֶה דְרָשׁוּ חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָּה (בְּרֵאשִׁית י"ב): עַל פְּסוּקִים: "אֲתָרִי לְבַבְכֶם" וְכו', (אֲתָרִי לְבַבְכֶם זֶה מִנּוּת. וְאֲתָרִי עֵינֵיכֶם זֶה נֶאֱמָר). גַּם שֶׁמְשׁוֹן הַלֵּךְ אַחֵר עֵינָיו (שָׁם, וַסּוּסָה ט'): גַּם בְּלָעָם נִקְרָא "שְׂתוּם הָעָוִן" (בַּמִּדְבָּר כ"ז) מִחֲמַת שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת מְדָה רַעְיָה שֶׁל מַדּוּת רַעוּת שֶׁל הַשִּׁבְעִים לָשׁוֹן:

זהו הסדר בעבודת ה'

רבינו מדייש ש"גם יוסף" קודם שהיה לו התגלות שהיא חכמה ובינה הוכרח לעבור נסיון וצירוף בתוך התאווה הכללית, והיינו שעלינו להבין מזה שכך הוא הדרך בעבודת ה' ואין דרך אחרת, כי כך הוא הסדר בכל התגלות בתורה ועבודה, ואף יוסף הצדיק הוכרח לזה.

חכמה ובינה

ועיקר העצה והדרך הוא בחינת חכמה ובינה, שזה עיקר הארת השבעים פנים של תורה, שמאיר לאדם הארה של דעת להסתכל אחרת על כל דבר, והתיקון הזה הוא בבחינת המשכת החכמה והבינה, היינו כי החכמה הוא עצם הארת הדעת [שהוא הנשמתין חדתיך שמקבלים מהצדיק כמבואר בהמשך המאמר, היינו שכל חדש איך להסתכל על כל דבר בעולם], ובינה הוא צמצום של הדעת הזאת להכניסה לתוך כלי וצמצום לפי מדרגתו ובחינתו באופן שיוכל לחיות עם זה ולהעשות עם זה איזה נקודה בעבודת ה' לפי מדרגתו ובחינתו.

כי עיקר הישועה של האדם היא כשזוכה לצייר את האור לכרכה, שזה ע"י שמצמצם את האור של החכמה והארת הדעת, לצמצום שמאיר לו לפי מדרגתו ומצבו, ואינו מחפש דרגת שאין לו שייכות אליהם שאז רק נשבר ומתייאש עוד יותר, אלא מצמצם את האור לנקודה שכן שייכות לו, עד שזוכה לעוד נקודה ועוד נקודה עד שמשתנה לגמרי.

בלעם מצויר האור לקללה

זהו עיקר המלחמה של בלעם, לקלקל את הצמצום הזה שע"י מצטייר האור לקללה, כי גם בלעם הוא בחינת דעת, בבחינת "יודע דעת עליון", אלא שהוא דעת בלי ציור לכרכה, שהוא ציור וצמצום לתוך מדרגת האדם ומצבו האמיתי, שיעשה מה שכן יכול לעשות במדרגתו ובחינתו, אבל בלעם נתן לאדם את ההרגשה שאין לו שום שייכות אל הקדושה, כי הוא מלא תאוות ומידות רעות, וכבר ניסה כל כך הרבה פעמים ולא הצליח, אלא ודאי שאין לו שום שייכות אל הקדושה, אבל באמת כל הנפילה

אנחות יקרות

רבנות, לא אבה רבי משה מנדל לעשות תורתו קרדום לחפור בו, והיה לו דוכן בשוק שהוא וזוגתו ניהלו חליפות וממנו התפרנסו בדוחק.

אביו של רבי משה מנדל, רבי חיים יהושע - שבאוסטרובצה הכירוהו הכל כ'רבי חיים ישע שו"ב' על שם מלאכתו כשושחט ובודק - היה ברסלב חסיד 'בסתר'. הוא אהב את חסידי ברסלב אהבת נפש, פעמים רבות עזר להם בכל המצטרך, ולפני שנוסד השטיבל הברסלבי בעיירה, התקיימו האספות והסעודות בביתו. בעצמו היה מחלק את המאכל והמשקה למסובים, כשאינו חס על כבודו. רבי ברוך רובינזון, שריד יחיד לקיבוץ באוסטרובצה, סיפר כי כשהיה רבי חיים ישע עומד ומשרת את אנ"ש להטו פניו מרוב שמחה והתלהבות כלפיד אש ממש.

כמעט כל משפחתו של רבי חיים יהושע התקרבה לברסלב, אולם בפומבי נקראו שניים מהם חסידי ברסלב: רבי משה מנדל ואחיו רבי ישראל לייב.

רבי חיים יהושע הותיר אחריו חיבור בשם 'אוצר החיים'. אחרי פטירתו הביא בנו רבי משה מנדל את הספר לדפוס. והוא מצוין שם עובדה מופלאה על אביו המנוח, כי תמיד היה דבוק בהשם יתברך ונשא את כל לבו אליו יתברך, ומרוב תשוקתו היה גונח ומתאנח וממלמל תפילה לה', ביום ובלילה, בשכבו ובקומו, ואף בהיותו במסיבת בני אדם, תמיד נשמע קול צעקתו ואנחתו לה' יתברך.

בליל שבת קודש, יום א' דחול המועד פסח תרפ"ט, חלם רבי משה מנדל כי הוא רואה את אביו, הוא שוחח עמו ארוכות ובין השאר שאל אותו "איך זוכים להיות יהודי?" ובין השאר אמר לו "קרעכצין מן הלב, ובין השאר אמר לו "יתברך - זה זייער גיט" - להתאנח לפני ה' יתברך - זה טוב מאוד. (והוא על פי דברי רבינו הק' בליקוטי מוהר"ן סי' ח וסי' קט). רבי משה מנדל נתפעם מאוד מהחלום, והבין כי בבוא אביו לעולם העליון נתוודע לו שעלתה לו לטובה דרכו והנהגתו שהיה תמיד מתאנח לה' יתברך, כי שם למעלה רואים את יקרת האנחות דקדושה.

(ע"פ הספר 'אש תמיד תוקד' לזכרון חסידי ברסלב בפולין)

כאשר ניצתה שלהבתו הטהורה של הנחל נובע במדינת פולין, הגיעו גצים ממנה גם לעיירה אוסטרובצה המפורסמת. בעיירה זו נוצר 'קיבוץ' של חסידים, שהיו ברובם יודעי ספר מופלאים. אחד מהם היה החסיד רבי משה מנחם וויינברג - 'רבי משה מנדל' בפי כל, שהתקרב לברסלב על ידי ר' דודל 'חוקק המצבות'.

רבי משה מנדל למדן מופלג היה. המנהג באוסטרובצה היה שבכל שבת אחר

אנחה אינה פשוטה. העיירה אוסטרובצה שבפולין

הצהרים דורש אחד התלמידי חכמים בפרשת השבוע ובענייני הזמן ב'בית המדרש החדש' בפני הקהל. בערב שבת היו תולים מודעות שבישרו מי יישא השבת את הדרשה. כאשר הופיע שמו של רבי משה מנדל במודעות היו נוהרים המונים לבית המדרש. דבריו המתוקים נפלו על אוזניים קשובות, בבחינת 'מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין'. תמיד שזר בדרשתו דיבורים ושיחות מאוצרו של רבינו הקדוש שהחיו את לבות השומעים.

רבי משה מנחם התכתב בהלכה עם גאוני דורו. לפני מלחמת העולם הראשונה כיהן כראש ישיבה באלכסנדר, החסידות ממנה בא, ובמאמרים הלכתיים שכתב, הביא מדברי רבותיו הגה"ק מאלכסנדר. מאז התקרבותו לברסלב, ברח תדיר מן השררה ודחה פעם אחר פעם הצעות רבנות שהגיעו לפתחו. את חיבוריו 'ביכורי משה' על סוגיות הש"ס ו'שמחת משה' על התורה, לא הספיק להוציא לאור והם אבדו במלחמה.

כשנוסדה באוסטרובצה ישיבת 'הלכתא כנחמני' ורבים וטובים מאנ"ש הפצירו בו שיאות לשמש בה מגיד שיעור, נעתר לבקשתם. כן למד בבית המדרש דברסלב ליקוטי מוהר"ן בפני הציבור, כשהוא מתבל את הלימוד בחידושים נפלאים ומתוקים. למרות שיכול היה בקלות לקבל משרת

לחידודא

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:

עבור מה נועד התגלות הדעת וההארה של פסח? ראה דיבורים נוראים ונפלאים במדור 'החיזוק השבועי' בעמוד 6 בגיליון זה.

זוהבה: יעקב מאיר וויינמאן
בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור ספרי רבינו

על ידי מה נשפע שפע טובה וברכה וכל טוב לכל ישראל?

סוף קידושין ג

והייאוש שהאדם נופל ומתייאש הוא רק מחמת שהאדם מחפש לקפוץ מיד למדרגות שאין לו שייכות אליהם, וממילא הוא נופל ומתייאש כי אינו מצליח, ובאופן כזה האור עצמו של הדעת נהפך אצל האדם לקללה כי דייקא עיי"ז נופל ומתייאש.

הארת הדעת של משה רבינו

אבל באמת לכל אחד בכל מדרגה שהוא יש פנים של תורה שיכול להאיר לו בתוך המצב והמדרגה שהוא נמצא בה, נקודה שהוא כן יכול לעשות, וזהו הארת משה רבינו שמצייר את האור לברכה, שמצמצם את הארת השבעים פנים של תורה למדרגה והמצב שהאדם נמצא בה, כי באמת אין השי"ת רוצה מהאדם שיעשה מה שאינו יכול לעשות, ולא דורשים מהאדם רק שיעשה את הנקודה שהוא כן יכול, וברגע שיעשה את האתערותא לתחא יזכה עיי"ז לקבל הארה מהשבעים פנים של תורה, הארת החכמה שמאירה לתוך הבינה בצמצום וציור האור לברכה, ואז יאיר לו עוד נקודה שהוא יכול כן לעשות מתוך שמחה וחיות ולא מתוך עצבות וריבוי אור, וכך יעלה תמיד מדרגא לדרגא ולא יבהל כלל מהתגברות המידות והתאוות, כי יודע בביורו שכל זה הוא הקליפה הקודמת לפרי, וצריך לשברה באיזה נקודה לפי מדרגתו ובחינתו ואז זוכה לפרי שהוא הארת החכמה והבינה, הארת השבעים פנים של תורה בצמצום ובציור לטובה לפי מדרגתו ובחינתו.

ובאמת יש בזה אין סוף מדרגות, כי ההתחלה הוא בעצם הצעקה להשי"ת כפי שמתבאר בלשון רבינו שזהו מציאות הנפש שצועקת ע' קלין בעת התגברות המדות והתאוות, כי באמת בעצם הצעקה להשי"ת, מלבד מה שהוא ממשך בזה מידת הרחמים שעי"ז יוכל לזכות להתגלות האור, אבל גם עצם הצעקה מונח בה אמונה שאפשר לצאת מהתאוות והמידות ואין זה מציאות קבועה בעולם שאין שייך לצאת ממנה, אלא שבלעם עוסק לייאש את האדם שאין שום דרך לצאת מכל התאוות והמידות, אבל כשאדם מתגבר לא לשמוע בקול בלעם אלא לקבל את האור לברכה, אזי ההתחלה היא עצם הצעקה והידיעה שבוודאי אפשר לצאת מזה, וגם כשנדמה לו שאין שום דרך כזו, מכל מקום אינו מתייאש וצועק להשי"ת, ואז השי"ת מאיר לו נקודה שהוא יכול לשבר עיי"ז לשמוח מאוד ולדעת שהוא קרוב להשי"ת בתכלית ההתקרבות ולא להתעסק עם מה שעדיין לא זכה, ואז צועק עוד להשי"ת וזוכה להבין עוד נקודה שהוא יכול למאס בתאוה, אפילו כשעדיין אינו ממאס לגמרי אבל מתחיל להכיר מציאות של למאס את התאוה, וכך ממשך עוד ועוד עד שיכול באמת למאס את כל התאוות ולעשות הכל בקדושה וטהרה.

תרי"ג מצוות

וזה מה שמדגיש רבינו שמשוה רבינו הוא בחינת הדעת והוא גמטריא תרי"ג, כי עיקר הכח של משה רבינו הוא לקחת את הארת הדעת הזאת ולצמצמה לתוך תרי"ג מצוות, שהם תרי"ג עיטין דקדושה והם דרכים פשוטות שעל ידיהם יכול כל אדם להתקרב להשי"ת, והעיקר לעשות מה שבכוחו ולהאמין שזה באמת חשוב ויקר מאוד לפני השי"ת.

יודע דעת עליון

והנה בפסוק שהביא רבינו על בלעם כתוב "יודע דעת עליון", ומבואר בדברי האר"ז שבלעם זכה פעם אחת בחייו להארה של דעת ומתיקות, ואז נפל מזה, ומחמת שלא הסכים לוותר על זה, נפל לגמרי ונפל לקנאה גדולה בעם ישראל עד שנפל למה שנפל, וזהו מציאות של ציור האור לקללה שצריך מאוד להיזהר ממנה, שלא ליפול מחמת הרצון לאור שהיה לאדם, אלא לחפש את הצמצום ששייך אליו לפי מדרגתו, וזה מה שמביא רבינו את הפסוק ולא תתורו אחרי לבבכם, שלא ליפול בקשויות למה אין לי את האור הזה, אלא לחפש צמצום ששייך לו במדרגתו ואז יצליח תמיד.

לחומר ולצרות, ואין לך סיכוי לשמוח ולהתענג על ה', ולהשיג את אור האהבה שלו אליך, הנסתר.

לכן ברור שכדי להתחיל לעשות שלום צריך האדם בשלב הראשון לסתום לו את הפה, מפני שמהותו זה חילוק וכל שלום שתנסה לעשות איתו זה הסכמה עם שליטת המחלוקת ולכן אין שלום לרשעים (כנראה בחוש עם האומות סביבותינו). כענין זה ממש ישנו בפסח בענין המצה, מצד אחד ידוע שהמצה עניינה ע"ש "מצה ומריבה",

מאיך כתוב שנקראת ע"ש "למען תמוצו" שזה ענין העונג וטעם הגן עדן בעולם הזה, וצריך להבין האם זה תנועה של מלחמה או תענוג, הרי נראה שסותרים זא"ז,

אך הענין הוא שבפסח אנו מכניעים את קליפת פרעה, קליפה שיש אותה לכל אחד, שמספרת לו שאין מה לעשות נולדת בעקבתא דמשיחא לכן אתה צריך להיות משועבד

אברהם ראובני ביתר

אין התורה הנגלית הינה חוסר שלום ח"ו מכח הכחשתו לתורה הנסתר.

בתורה לג' התורה הזמנית ישנו ענין מעניין, רבינו אומר שכדי להשיג את השלום הנכסף ולטעום אור אהבה שבדעת צריך האדם לעשות פעולה של כפיית היצר, ושמעתי מהרבה לומדים שהתקשו בזה, וכי כדי לעשות שלום אנו משתמשים בכלי הכפייה והכנעה? וכי זהו שלום? הרי אתה לא נותן מקום בכלל ללב?

אך התשובה לזה הינה פשוטה בתכלית, ישנו איש צר ואויב היצר הרע הזה שכל מהותו ונשמתו זה לעשות חילוק ופירוד בכל מה שנופגש,

אם זה לומר לך שהיום שלך רע, אם זה לספר לך שאתה רחוק מה', אם זה לעשות פירוד בעם ישראל ולהטיל שנאה בין אדם לחבירו ובין המגזרים השונים, וכן לעשות פירוד בין האיש הפשוט לאור הצדיק שמספר לו שאין לו קשר לכאלה דברים גבוהים וכן לכל התורה, ומראה לאדם

טעם גן עדן

תורה ל"ז [ג]

שמירת הברית הכלי למתיקות התורה

ונופל ומתרחק מהתורה.

[ד] כיון שהציור לברכה תלוי כפי בחינת הכלי היינו לפי שמירת הברית וההבדלות מהשבעים אומות, על כן בפעולת הברכה אנו מבדילים עצמנו מחדש מהם, על ידי שאנו מודים לה' על כך 'שבחר בנו מכל העמים', ויש לכונן אז להודות לה' על כך שהבדילנו מהם, ולהכניס אמונה בלב שאנו נכללים בכלל הצדיקים בעצם היותנו בני ישראל שנכנסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה, ובהו בעצמו אנו מכינים הכלי לקבל התורה מצוייר לברכה - ועל ידי זה בעצמו שמכוונים בכך שבחר בנו, אפשר לומר בכונה גדולה יותר 'נתן לנו את תורתו'.

ומובן מזה שהקללה היא זה בעצמו שאינו שמח ביהדותו ובהבדלתו מאומות העולם, כי המשכת הברכה היא על ידי הברכה על זה בעצמו.

[ה] וזהו עיקר עבודת הפסח לברר אצל עצמנו את השמחה של היהדות שבחר בנו והבדילנו מהמצרים, בשביל לקרבו אליו ולהטעימו מהמתיקות האמיתית. (ע"פ ליקו"ה ברכת התורה)

[א] שמירת הברית יש בו מתיקות הנשמה, ולהפך ח"ו פגם הברית הוא מרירות ועצבות. ועל כן שמירת הברית הוא הכלי להמשכת התורה לברכה, כי יש שני כוחות בתורה, מי שזוכה להמשיך סם חיים, אצלו התורה היא מתוקה, ויש להפך ח"ו מי שאצלו התורה מצטיירת שלא לברכה, אזי אצלו התורה היא בבחינת 'מרירות' וכרמוז בפסוק 'ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם' היינו שלא יכלו לשתות מי התורה מחמת שהיו מרים מחמת פגם הברית שהוא בחינת מרירות.

[ב] ועל כן בשעה שאנו מציירים בכל יום את התורה לברכה, אנו מבקשים 'והערב נא', היינו שמבקשים על זה בעצמו שיהיה לנו הכלי של שמירת הברית שהיא עיקר המתיקות, וכך נזכה לעריבות התורה.

[ג] בכל יום מברכים מחדש את ה' על כך שנתן לנו את התורה, ובעצם פעולת הברכה שמברכים ומשבחים אותו על כך, זוכים להמשיך התגלות חדשה בתורה מצוייר באופן של ברכה, שבאופן שמשפיע חיים עלינו. כי אפשר ח"ו להמשיך את התורה באופן של סם המוות, שאז אין לאדם חיות מהתורה, והכל אצלו היא בבחינת קללה,

מוחין דקטנות - בקדושה

כנים את המוחין דקטנות ראשון, קטנות ראשון הוא מוחין דקטנות הכי גדול שיש, והאיך אנו ממישיכים אותו דייקא לביל הסדר, אחר שהיה עלינו לשרוף הקטנות שמשם כל החיות של פרעה וכו' איך עכ" שיו אנו מחזירים אותו, וכמו כן אחר כך אכלים מרור לזכור המרירות של מצרים, וכן מתחיל בגנות ומסיים בשבח, למה צריך להתחיל בגנות עם ה'בתחילה עו' בדי עבודה זרה היה אבותינו, מי רוצה לחשוב על זה בכלל.

אכן הביאור הוא, שהשם יתברך הכנים אותנו למצ" ריים לארץ עבדים בשביל שכשיצאנו משם נעלה את הניצוץ משם, ועם זה דייקא נעבוד את השם ית' ברך, והוא שנוצה לדעת איך לעבוד את השם יתברך גם עם מוחין דקטנות.

בעת שרוצים להאיר באדם דעת ותבונה איך להח' זיק בעבודת ה' בזמן של קטנות יש לבוא אליו בעת שהוא בגדלות המוחין, אז ורק אז הוא יכול להיכנס גם לתוך קטנות שבקטנות, וזה לא מזיק לו בכלל! אדרבה, זה כל התכלית - שנוכל לעשות לו יתברך דירה בתחתונים ממש!

לכן, כאשר ממישיכים את המוחין, עוסקים גם לה' משיך את המוחין דקטנות - של הקדושה, שגם כאשר לא זוכה לראות את ה' מול העיניים - יצליח בכל זאת להישאר דבוק, זה נקרא "וידעו מצריים שאני השם", שהמצרים והקטנות בעצמו ישיגו את השם! ואת זה פרעה לא יכול לסבול ולהבין בשום אופן!

ידוע מספח"ק כי לביל הסדר מאירים אורות נוראים המכונים מוחין דגדלות, אורות המעלים את האדם טפחיים מעל הקרקע ונותנים לו את כח היציאה לחירות מתחת שיעבוד מצרים.

עיקר שיעבוד מצרים הייתה אותה קטנות, כמבואר באריכות בלקו"ה (הלכות נט"י לסעודה ו, ובהלכות פסח ובהלכות שותפין בקרקע), שפרעה מכניס היהודי למצב של עבד לתאוויות ולטרדותיו עד שאין לו מוח כלל לעבוד את השם, הוא כולו מכונס בתוך עצמו שיהיה לו כבוד ושאישים יאהבו אותו ועוד כל מיני שטויות שעולים במוח האדם עד שאין לו זמן וכוח לחשוב על השם, הוא נתפס בכזו קופסה קטנה של עולם הזה הטפשי, ולא יכול לצאת משם, וזה החמץ שצריכים לבטל ולבדוק בחורים ובסדקים, ואחר כך לשרוף אותו באש דקדושה, ולהיפטר ממנו לגמרי אם רוצים לקבל מוחין דגדלות לביל הסדר.

לכן לביל פסח אחרי שזרקנו את המוחין דקטנות, יוצא כל איש יהודי מעבודת חירות ויושב לביל הסדר כמו בן מלך ממש! בן בכור להשם להשם יתברך, הוא יושב בהסיבה כמו מלך, ואוכל מטובל במשקין כמו בן מלך, ויושב ומרגיש ממש כאילו הוא יצא ממצרים במוחין דגדלות ממש.

אבל ראה זה פלא פתאום באמצע הסדר דייקא - אוכלים כרפס, שע"ז אומר האר"י שהוא בשביל לה-

עומק הפרשה

גאולה שלמה

פִּי עֲבָדֶיךָ הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:
ישראל משועבדים במצרים ביסורי גוף ונפש, פרעה הרשע שולט בגופם ובנפשם, עד אשר ברחמי ה' "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה, וישמע אלוקים את נאקתם ויזכור אלהים את בריתו" ומצוה על משה רבינו לגאול אותם, למרבה הפלא מסרב משה רבינו להוציא את ישראל לחרות, הסיבה לכך תמוהה לכאורה עוד יותר, "שאין סופי להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד" (רש"י), מה למשה רבינו ה'עניי מכל אדם' מי יכניסם לארץ, ויגאל אותם לעתיד.

את עומק העניין מבאר האריז"ל (שער הפסוקים בשלח, סידור ר"ש הגש"פ ד"ה ולא יכלו ועוד), כי ישראל ירדו לגלות מצרים כדי לברר את נצוצי קדושה שירדו ונפלו לקליפות, באותה שעה עדיין לא נשלם בירור זה, הקדושה לא הייתה עדין מבוררת מהקליפות, כשישראל יצאו מגלות לגאולה לא תהיה זו יציאה שלמה אלא מעורבת בסיגי הקליפות, ולכן ראה משה רבינו שהם יצטרכו לחזור להזדקק ולצרף את חלקי נפשם שוב ושוב, גלות אחר גלות, עד שיבואו לתיקונם.

מטעם זה רצה משה רבינו להמתין עם בשרות הגאולה עד שיזככו ישראל כראוי ויכול להוציאם ולגאול את נפשם גאולה שלמה.

אבל השי"ת חושב מחשבות, ידע את עומק גלות מצרים, שאם ימתין לגאול אותם יפלו למדרגה נמוכה כל כך

מצות 'והגדת לבנך'
אף שעיקר מצות הלילה הזה, הוא להנהיג הבית בחינוך הבנים, והוא מה שמעורר אצל האדם את הרצון שיהיה שולחן מסודר, ושכל הילדים יהיו ערים ברוחם ונפשם וישירו כרצונם וכו', בכל זאת צריך להבין, שעיקר החינוך לביל זה הוא לא עצם הסיפור, שהרי הילדים יודעים כבר את כל המעשיות מהמלמדים שלהם, ועיקר החינוך הוא דווקא השמחה והעריבות והמתנות בהם מנהיגים את השולחן, להראות לבני הבית כמה טוב ומאושר הוא להיות יהודי שיוצא ממצרים, ומשום כך יש להנהיג את הבית בשמחה גדולה, וגם אם באמת אינו מרגיש השמחה והדביקות, יעשה עצמו כאילו שמח, ויהיה מלא חיות אפילו בחצינותו.

ואם ינהיג בשמחה, ממילא גם יוכל להרגיש ולהתעורר מה שצריך, וגם להנהיג הבית וגם לקבל פני האורחים וכו', כי כשיש פנים של שמחה ללא לחץ ודחק, אזי אפשר להיות גם בדביקות וגם להקרין ולהשפיע לבית. וזכור דבר רביז"ל שהעולם אומר 'פרום און פרייליך' [יראה ושמחה] ואני אומר 'פרייליך און פרום' [שמחה ויראה]. כי הוא נצרך מאוד להזכיר זאת שוב ושוב, כי הבעל דבר מתלבש במצוות מאוד להכניס בלבול גדול דווקא מתוך הרצון להרגיש יציאת מצרים.

נהגו לביל קדוש זה לעשות הרבה מנהגים שונים ומשונים, רק בכדי לעורר את התינוקות שישאלו 'מה נשתנה, ולמה צריך כל כך לעורר על כך שיתמנה וישאלו, די בזה שנספר להם המעשיות עד שיכירו את ה'.

אלא שעיקר המצווה של 'והגדת לבנך' הוא להכניס בהם מקיפים גדולים, שיבינו שיש נסתרות כאן בעולם, כי יהודי צריך לחיות תמיד בהתפעלות מהנסתרות, להבין שיש כאן סודות בכל דבר בעולם, ולכל דבר יש משמעות עמוקה ביותר, ולדבר זה אי אפשר להתעורר רק על ידי שאלה ותמיהה.

ועל כן עושים ריבוי של מנהגים וענינים של ליל הסדר, כדי שכן יתעוררו לאמונה שיש דברים גדולים בכל המעשים כאן למטה, ואמונה זו בעצמה היא הגאולה, ודרך זה בעצמו נשפעים כל המוחין הגדולים של הלילה הקדוש והנורא הזה.

דבר זה רמזו בשאלת החכם ששואל "מה העבודה הזאת לכם", כי רוצה להבין פשר המנהגים התמוהים שבילילה הזו. והתשובה היא "אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן", ולכאורה אין משיבים לו תשובה על השאלות ששאל, אך באמת זהו עיקר התשובה שאומרים לו, שמאחר שהיינו עבדים לפרעה, והשי"ת הוציאנו כדי שאנו נעבוד אותו, משום כך אין לשאול ולחקור דווקא בסוד הדברים, אלא להחזיק באמונה שבוודאי יש בכל דבר טעם ושורש עליון (ליקו"ה פסח ט).

ועל כן אומר רביז"ל שצריך לדעת איך לספר מעשיות, לא רק לספר הפרטים, אלא בעיקר לעורר התפעלות מגילוי ההשגחה והתבונה שיש כאן פלאות בעולם, והסיפור באופן הזה מטהר את המחשבה, ומלהיב את השומעים בעיקר את הקטנים לעבודת ה'.

◆ הלכות חג פסח: בסייעתא דשמיא, גם לקראת חג הפסח יצא לאור עולם החוברת הנפלאה 'הליכות קודש - פסח' שנערך ביד אמן ע"י הרה"ר ר' אברהם יצחק קלצקי שליט"א המעורר את הלב לעבודת ה' בתמימות ובפשיטות, ומחבר את אור הפסח לכל זמן ומצב. הופץ חנים במהדורת כיס, בבתי המדרש בריכוזי חסידי ברסלב. לדרכי קבלת החוברת, חייגו: 0504155435. במס' זה אף ניתן להשיג חוברות "שאל בני" על ליל הסדר. כמו כן, במכון 'מעיינות הנצח' ניתן להשיג את החוברת המפורסמת 'מועדי ישראל - פסח' המלקטת מספרי רבינו ז"ל ותלמידיו על ענייני החג. הפצה ראשית: 0527262525.

◆ הופיע! ליקוטי מוהר"ן עם פירוש מיוחד במינו "תפארת מוהר"ן", המבאר בטוב טעם את דברי כל תורה על פי מקורות רבים בשאר ספרי ברסלב, ובפרט מדברי מוהר"ן זצ"ל. כמו כן, נטווספו כלים רבים ועילים להבנת התורות בקלות ובבהירות, כולל תרגומים, ותמצות ותמצות כל תורה מתוך כתבי הרב מטשעהרין ז"ל. מופיע במהדורה מפוארת, כשכרך א' כולל בתוכו את חמישה עשר התורות הראשונות שבליקוטי מוהר"ן. הפצה ראשית: 0526469550.

◆ קו לשמוע: שיעורים מרתקים חדשים מתוספים מדי יום ביומו, המחייני את הנפש באור דברי רבינו ז"ל, ומביאין לידי מעשה, מאת רבני ומשפיעי מכוון 'עלה לתרופה'. 035752201.

◆ קו חיים טובים: אידיש, 025090567. שמעו ותחי נפשכם!

י"ד ע"י מכוון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המקור: נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

ועל-כן נקראת המצה לחם עני, שמיציר את העני שנתענו במצרים ושעניין עליו דברים הרבה, כי עקר התעלות הדעת וההארה של פסח, שהוא בחינת התחלת התשובה, הוא רק בשביל זה, כדי שעל-ידי זה יציר עצמו את העני שנתענו נפשו בגלות התאוות של מצרים שהוא הסטרא אחרא. ועל-ידי זה יענה דברים הרבה לה' תתברך ויצעק בקול גדול לה' תתברך עד שירחמהו ויקרבהו לעבודתו ויתברך:

ליקוטי הלכות, גילוח ג, יג

יהלום

הליכה הזוה של פסח, נתעוררין אז כל העשרה מיני נגון ושיר, שמהם כל הרפואות בנות ונפש: עולם לתרופה, ער"פ תר"ג

עיקר המצוה של פסח הוא אכילת מצה, שהוא הרפואה של האמונה כמובא בזוהר הק'. השי"ת צמצם את הרפואה של המוח על ידי מאלל שצריך לאכול. ובלילה הראשון הוא מצוה דאורייתא, ויש לחזק מאוד את האמונה במחשבה שאכילת המצה הוא קדושה מאוד, וכמו שרבינו הק' מוהר"ן מברסלב זיע"א תפס פעם המצה בידיו ואמר 'כשאוחזים מצה ביד אוחזים אלקות ביד', והוא הזמן לעורר הרצון להשי"ת - שהיה המצה הוא רפואה, והוא מחזיר הרוח חיים ליהודי - מה שפרעה רצה לגנוב ממנו, כי כל עיקר המחלות הוא מה שנחסר מהאדם אמונה שאזי מאבד הרוח חיים (עיי' ליקו"מ ה' תנינא).

ואפילו בפשטות אפשר להתעורר לאמונה ורצון בזמן אכילת המצה, שהרי כל מצוות ליל הסדר הוא לערוך סדר בציר דוגמא כמו שהיה ביציאת מצרים, שעל כן צריך להשאיר התינוקות ערים, כדי לספר להם ביציאת מצרים ולהראות להם בחוש. ועל כן אומרים 'מרור זו על שום מה' - 'מצה זו על שום מה' וכו', כי עושים פעולות חיזוניות

הלכה פסוקה מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מוצע בעיר בית שמש יצ"ו

הלכות הנוגעות לחג הפסח

ז. למי שאם אין לו גם הנ"ל, וחלש לבו - יכול לצאת באכילת פירות, או עוגיות העשויות מקמת תפוח אדמה או קוקוס ואגוזים. ולכתחילה יש להעדיף לאכול 'תמרים'. ח. ונראה לי, שאם הסיבה שרוצה לקדש עכשיו, היא מפני שרוצה ללמוד בבית המדרש ואם ילך הביתה יטרד מלימודו - דינו כשעת הדחק האמור בזה.

- קידוש במקום סעודה**
- אין יוצאים ידי חובת קידוש אלא כשאוכלים 'סעודה' תיכף אחר הקידוש. ומצוי בחג הפסח שמקדשים בשבת ויום טוב בבוקר, ואין היכולת לקבוע סעודה גמורה על מצה - ולכן יעשה כך וראשון ראשון עדיף (לפ"מ ב"ש"ע רעג ה ומשנ"ב שם מבית לוי פ"ה).
- א. לאכול אחר הקידוש עוגה העשויה 'מקמח מצה'.
- ב. למי שאין עוגה כזאת, או מי שאינו אוכל זאת מפני המנוג - לכתחילה ישתה בנוסף לכוס הקידוש, עוד יין כשיעור 'דביעית'.
- ג. בשעת הדחק אפשר לשתות 'מיין ענבים' [כי ליין יש חשיבות שמזין ונחשב כאילו סעד סעודה, מה שאין כן במיין ענבים].
- ד. למי שאין רק כוס אחת של יין או מי שאין סובל שתיה מרובה כזו - אפשר להקל בשתית רביעית אחת בלבד של כוס הקידוש.
- ה. אחרים השומעים את הקידוש - בכל אופן די שישתו כל אחד רק רביעית של יין.
- ו. למי שאין לו כל כך יין, או כשיש אחרים השומעים ממנו שאין מספיק להם כל כך הרבה יין, אבל יש 'פשיטתה מתפוחי אדמה' - אזי למי שחלש לבו יכול לצאת בזה ידי חובת 'קידוש במקום סעודה'.
- לחם משנה**
- א. גם ביום טוב חייבים לבצוע בסעודה על 'לחם משנה' (ש"ע ותקט"א).
- ב. אף על פי שאין מחויבים לאכול ביום טוב רק סעודה אחת ביום - מכל מקום בכל סעודה שאוכלים 'מצה' - יש אומרים שצריך 'לחם משנה' (ש"ש"כ נה הערה ג, לפ"מ הרמ"א רצ"ד ד. וראה בכה"ח תקט"א). ומצוי דבר זה ביום טוב של פסח, שהיום גדול וסועדים שוב לפנות ערב, או ב'שבעי של פסח' בסעודה שלישית שנוהגים לאכול אז.
- ג. אפשר לצרף ללחם משנה אף מצה כזו שאינו רוצה לאכלה מחמת מנהג או חומרא (ביה"ל ס"ס תפ"ב).
- ניקוי משטח השישי**
- הפורסים על השישי 'פיו סי' - אם רוצים לנקותו בשבת ויום טוב - אסור לתת עליה מים ולשפך

שיעור חדש בספר ק מפור מעשיות נמסר במיוחד לאלפי מאוני הקו מרה"ח רבי אברהם יצחק קלצקי שליט"א

מתחדש בקו

האטליין

24 שעות

02-50-90-567

אידיש

ונם צריך פ"ל אדם לדבר עם חברו ביראת שמים כדי ללמד התעוררות בלבו ונתקרה שיש בחברו יותר מיני כמו שפירש "מקבלין דין מן דין" (מ"ש תה"ל כ"ד)

עבודת ה' עבודת ה'